

Možnosti prevencie na ambulancii VLD

XXXII. výročná konferencia SSVPL SLS

Zmysel?

Čo „PREVENCIA“ vlastne
znamená?

„Pochopiť spoločnosť znamená
vyznať sa v jej slovnej zásobe“

(Echaudemaison)

ZNRSR 355/2007 o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia

§2

„prevencia ochorení“ je systém opatrení zameraných na vylúčenie, prípadne zníženie rizika výskytu ochorení, prípadne iných porúch zdravia, na ktoré v rozhodujúcej miere vplývajú životné, pracovné a sociálno-ekonomické podmienky a spôsob života jednotlivca a opatrení zameraných na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravotníctva.

Spôsob života človeka

(podľa uvedeného zákona)

je správanie, ktorého základom je
vzájomné pôsobenie:

- životných podmienok
- osobných vlastností
- sociálnych a ekonomických faktorov

Verejné zdravie je úroveň zdravia spoločnosti, ktorá zodpovedá úrovni poskytovanej zdravotnej starostlivosti (ZS), ochrany a podpory zdravia a ekonomickej úrovni rozvoja spoločnosti.

Determinanty zdravia sú faktory určujúce zdravie:

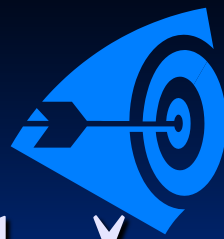
- Životné prostredie
- Pracovné prostredie
- Genetické faktory
- Zdravotná starostlivosť
- Spôsob života jednotlivca

Životné podmienky

sú fyzikálne, biologické a chemické faktory životného prostredia, podmienky bývania a odpočinku, telesnej kultúry, rekreácie a iných záujmových činností, podmienky dopravy, podmienky poskytovania ZS, podmienky výživy a stravovania a podmienky na zdravý vývoj, výchovu, psychický a fyzický rozvoj detí, mládeže a dospelých.

záujem spoločnosti chránený zákonom

inak povedané:

Predpokladá sa, že uvedená „pojmológia“ je známa všetkým, ktorí participujeme na otázkach zdravia a zdravotníctva, tak ako my zdravotníci, tak aj všetci, ktorí nejakým spôsobom ovplyvňujú zdravie ľudí (verejní činitelia, politici, žurnalisti, učitelia, rodičia).

JE TOMU TAK??

Aké je v skutočnosti právo na
zdravie u občana Slovenskej
Republiky?

Je „prevencia“ na ambulancii VLD „všetko“ ,
čo môžeme pre zdravie nášho pacienta
urobiť?

Alebo je prevencia výsadou ambulancií
VLD pri tvorbe verejného zdravia??

Prevencia z pohľadu choroby I.

- V zmysle zákona 577/2004 z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia v platom znení, ide po preventívnu prehliadku na ambulancii VLD - prakticky nadväznosť na dif.dg. manažment pacienta v závislosti na organizácii liečebno - preventívnej starostlivosti na ambulancii VLD (anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, EKG, odbery a kompletizácia dg. záveru, kooperácia s vyššími zložkami systému, poučenie pacienta).

Prevencia z pohľadu choroby II.

- V zmysle zákona 355/2007 v platnom znení, ide o preventívne prehliadky vo vzťahu k práci (pred nástupom do práce, periodické prehliadky, pri zmene pracovného zaradenia, pri skončení pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov a pri skončení pracovného pomeru), na základe auditu pracovného prostredia so zameraním na faktory práce prítomné na danom pracovisku a v závislosti na kategorizácii zdravotného rizika.

ČO JE CHOROBA?

Fyzická a/alebo psychická dezintegrácia jedinca a/alebo narušenie jeho biologických funkcií a spoločenskej role, resp. zníženie funkčnej adaptačnej rezervy v zmysle fyziologickej a sociologickej homeostázy.

CHOROBA JE:

- Subjektívnou skúsenosťou utrpenia (nemusí zodpovedať ob-jektívnemu nálezu)
- Je objektívnou skutočnosťou z hľadiska stanovenia diagnózy
- Zakladá rolu chorého vo vzťahu k spoločnosti a očakávania medzi pacientom a sociálnym prostredím

ČO JE ZDRAVIE?

Zdravie je schopnosť viesť sociálne a ekonomicky produktívny život.

Je to celkový telesný, psychický, sociálny a duchovný stav človeka, ktorý mu umožňuje dosahovať optimálnu kvalitu života a nie prekážkou obdobného snaženia ostatných.

KVALITA ŽIVOTA

Uspokojenie jedinca dosahovaním individuálnych cieľov.

Na úrovni spoločnosti zodpovedá kultúrnemu aspektu života jedinca v danej spoločnosti (HDI).

ZDRAVIE AKO HODNOTA

Z hľadiska jednotlivca:

Základná ľudská potreba.

Z hľadiska spoločnosti:

- Predpoklad integrity a rozvoja spoločnosti
- Základný prointegračne pôsobiaci princíp z hľadiska samotnej existencie spoločnosti (sociálna kohézia, fair society – healthy lives)

PREVENCIA Z POHLĎADU ZDRAVIA

je

- **Výchova ku zdraviu**, ktorej cieľom je podnietiť jednotlivca, bez ohľadu na jeho vek ku starostli-vosti o svoje zdravie
- **Princípom výchovy ku zdraviu** je výchova jednotlivca k sebauvedomeniu, sebadôvere a samostatnosti, k sebestačnosti a nezávislosti.

vice versa

Definícia zdravia ako komodity (...dá sa kúpiť vo forme lieku, alebo zdravotníckeho výkonu) neprijateľným spôsobom vedie jednotlivca k pasívnemu postoju, očakávaním zásahu zvonku.

**Človek, ktorý sa stará o svoje zdravie,
považuje za prirodzené starať sa i o
zdravie svojich blízkych a o životné
prostredie.**

Výchova ku zdraviu vychádza z poznatkov medicíny, psychológie, pedagogiky, sociológie a ekológie.

Prebieha na úrovni jedinca, užšej komunity a celej spoločnosti s cieľom poskytnúť ľuďom dostatok informácií o možnostiach prevencie chorôb a motivovať ich ku zmene rizikového správania.

ZDRAVOTNÁ VÝCHOVA

Zdravotné uvedomenie každého človeka je celoživotný komplex výchovy, jednak v rodine, jednak determinovaný úrovňou dosiahnutého vzdelania, a súčasne nevyhnutne ovplyvnený životom v komunite a kultúrnymi tradíciami.

SALUTOGENÉZA

(holistický princíp)

Biopsychosociálny aspekt človeka

Individuálne zdroje zdravia

Celková charakteristika postoja k životu

„ZMYSEL PRE INTEGRITU“

(Antonovsky)

Videnie zvládnuteľnosti úloh a
schopnosť chápať dianie okolo seba

ZDRAVOTNÝ POTENCIÁL

je

Najvyššia úroveň zdravia, akú môže jedinec v da-nej spoločnosti dosiahnuť. Je podmienená možnosťami a schopnosťami jedinca starať sa o seba a o druhých a schopnosťou samostatne sa rozhodovať a prijať svoj diel zodpovednosti za svoj osud.

Rozhodujúce je, či spoločnosť dbá o to, **aby všetci jej členovia mohli rovnako**, za spravodlivých podmienok dosiahnuť plné zdravie.

(WHO, zdravie pre všetkých v 21. storočí)

PREVENCIA NA AMB. VLD

ako integrovaná liečebno-preventívna
prax, je kľúčom k pochopeniu rozdielu
medzi:

Prevenciou zameranou na odhalenie choroby:

ZS orientovaná na problém (chorobu)

Prevenciou zameranou na posilnenie zdravia:

ZS orientovaná na cieľ (pacienta)

Cieľom je zdravie človeka, ako nástroj
zmysluplného života

ZS orientovaná na problém

- Definuje zdravie ako absenciu choroby detekovateľnú zdravotným systémom
- Zámerom zdravotníckej intervencie je odstránenie choroby a oddialenie smrti
- Meradlom úspešnosti intervencie je presnosť stanovenej dg. a úspech liečby v záujme odstránenia choroby
- Hodnotiteľom úspešnosti je lekár

ZS orientovaná na cieľ

- Definuje zdravie ako maximum žiaducej a dosiahnuteľnej kvality života, individuálne defino-vanej jednotlivcom
- Zámerom zdravotníckej intervencie je dosiahnu-tie maximálneho zdravotného potenciálu jedno-tlivca
- Meradlom úspešnosti je dosiahnutie individuál-ných cieľov pacienta (sociálny kontakt, naplne-nie spoločenskej role)
- Hodnotiteľom úspešnosti je pacient

COPC – community oriented primary care

■ Logický výsledok orientácie zdravotnej starostlivosti na pacienta

- Sledovanie cieľa ZS na úrovni úspešnosti zdravotníckej intervencie, ktorej mierou úspechu je minimalizácia znevýhodnenia chorobou z hľadiska disability spoločenskej role v rámci rodiny a komunity
- Interaktívny efekt zaangažovania rodiny a záujmových skupín blízkych chorému jednotlivcovi
- Potenciál komunity zameraný na reintegráciu chorého a orientácia na aktívny prístup výchovy ku zdraviu (starostlivosť o zdravie najbližších, ako o

„C O P C“ I.

Je súčasne východiskom pre:

- Výzvy súčasnosti – naliehavá realita z hľadiska pre-vencie a kontroly neprenosných ochorení (OSN, 20.09.2011), identifikovaných z hľadiska rizika na požívanie tabaku, škodlivý konzum alkoholu, nezdravú výživu a nedostatok fyzickej aktivity
- Uplatňovanie zásadnej úlohy občianskej spoločnosti pri ovplyvňovaní negatívnych efektov svetovej eko-nomickej a finančnej krízy na sociálne determinanty zdravia

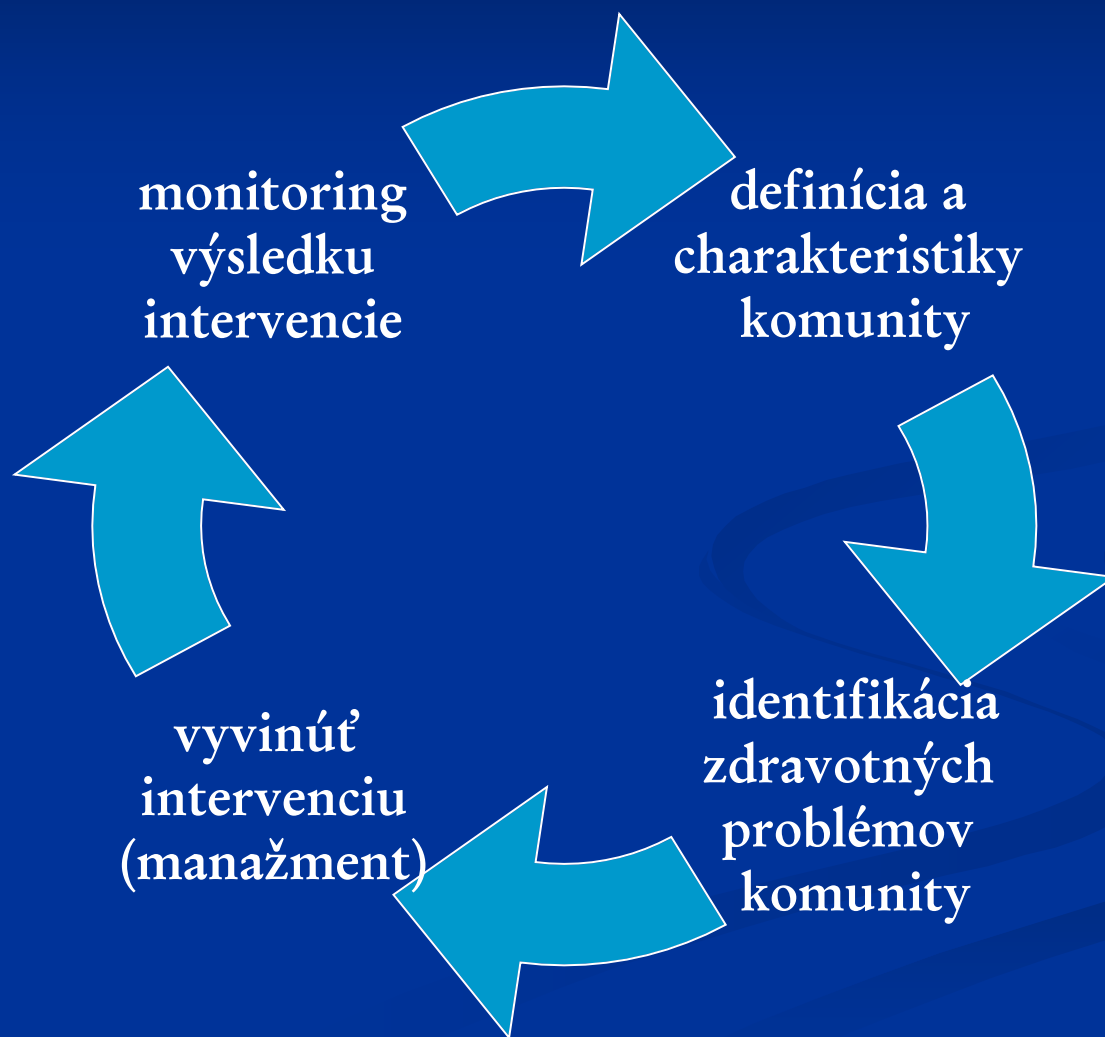
„C O P C“ II.

Je súčasne východiskom pre:

- Zdôrazňovanie horizontálneho princípu zabezpečenia primárneho kontaktu pacienta a zdravotného systému z hľadiska „cost-effectivnes“ so zameraním na preventívnu zložku liečenopreventívnej starostlivosti.
- Občianska spoločnosť je schopná poskytnúť preventívne programy na všetkých úrovniach spoločnosti, poskytnúť lídrov, aktivistov, stimulovať výskum, ovplyvňovať klinické služby, získavať finančné prostriedky, vzdelávať verejnosť aj zdravotníckych profesionálov.

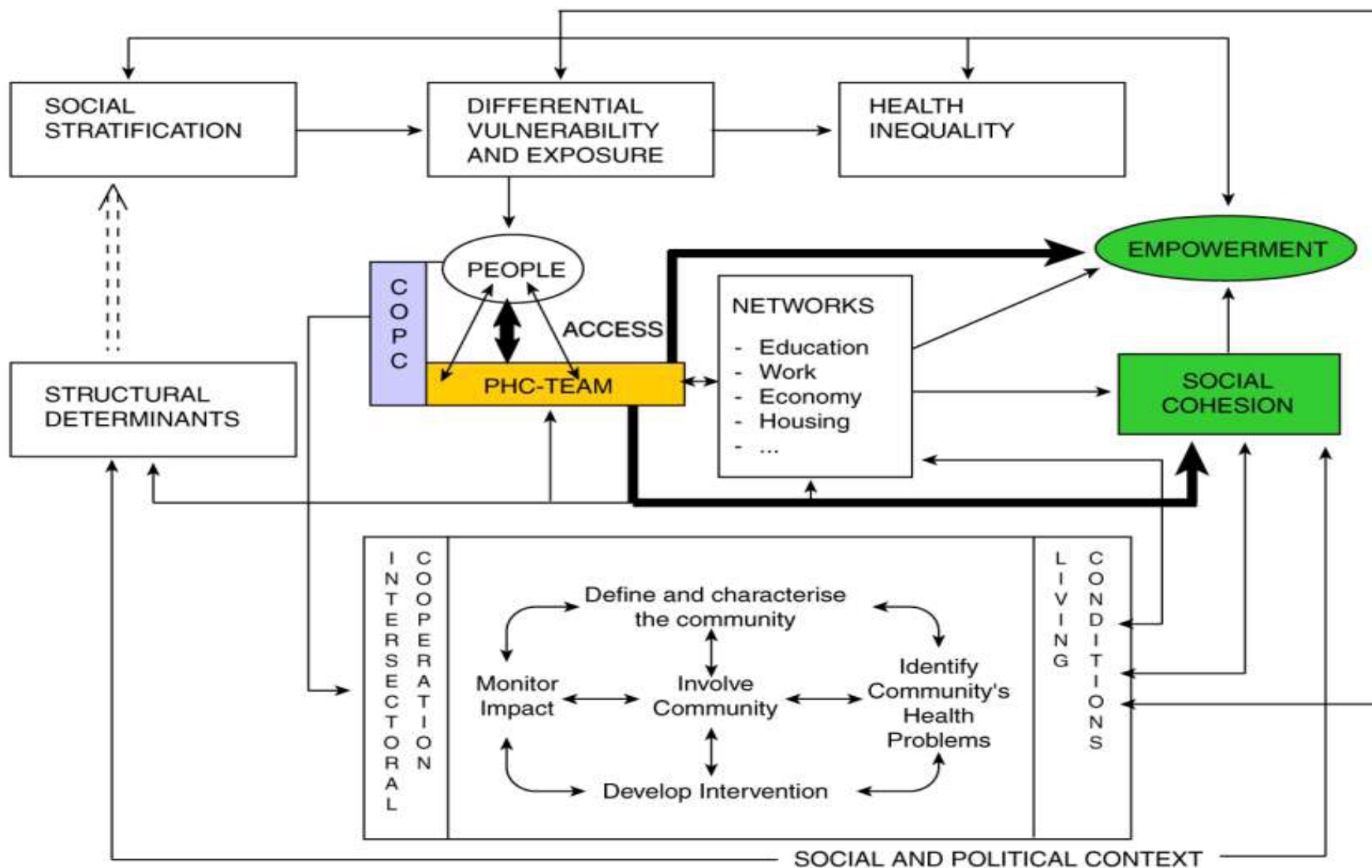
COPD

v centre je riešením sama komunita

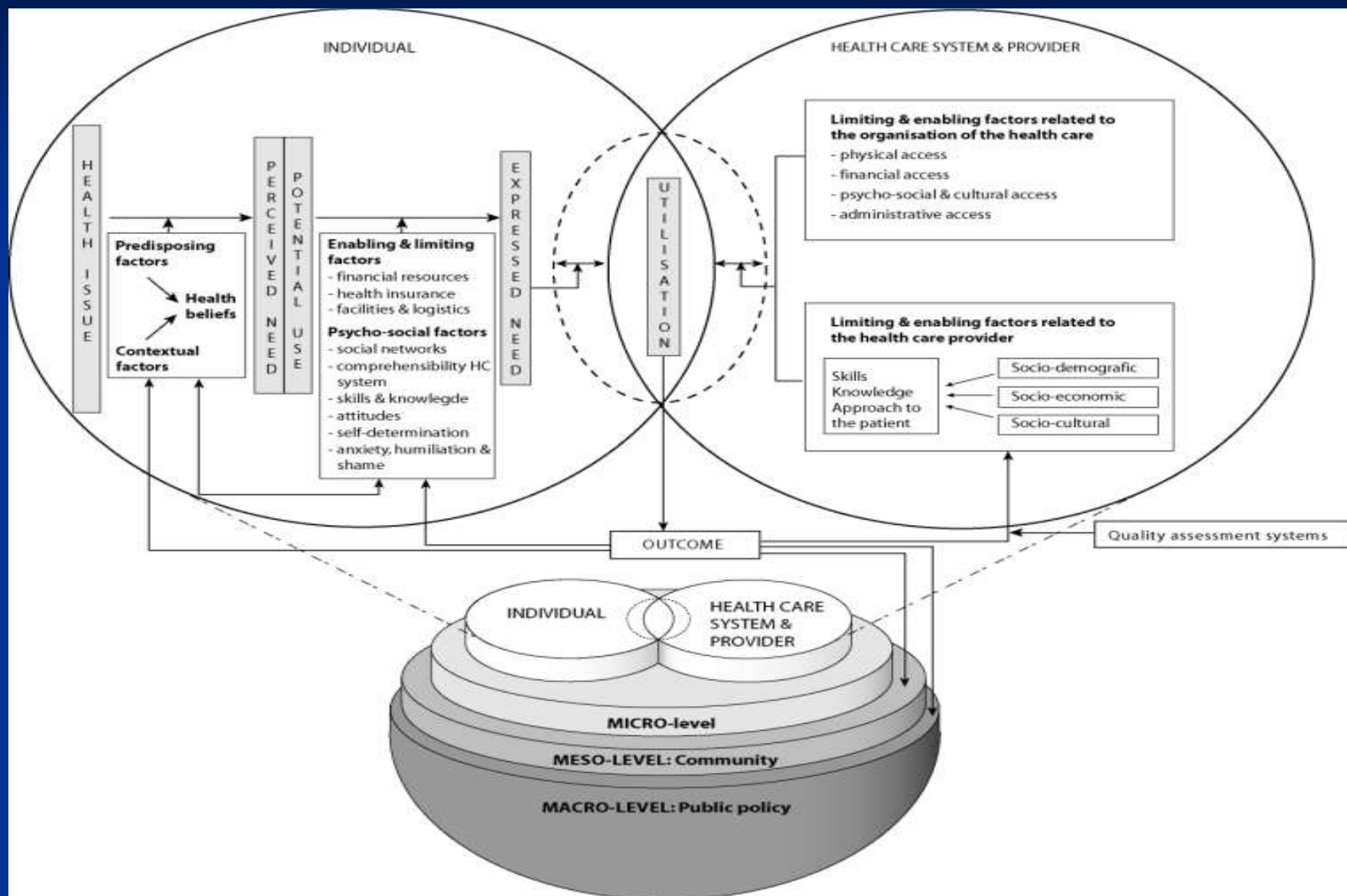

COPD

Figure 3: Primary health care as a strategy for promoting health equity and intersectoral action

COPD

Čo sa teda od nás čaká???

alebo

Čo čakáme sami od seba???

PREVENCIA CHOROBY

- Svedomitá snaha VLD v každodennej praxi

- o včasný záchyt choroby

- o dif. dg. z hľadiska suspektných nálezov aj mimo periodickej preventívnej prehliadky

alebo

ide o vykazovanie výkonov nad rámec kapitácie s cieľom „urobíme len to čo nám zaplatia...“

Zmeňme to, pracujme v záujme a v prospech pacienta a trvajme na zaslúženom finančnom ohodnotení a spoločenskej vážnosti

PREVENCIA ZAMERANÁ NA ZDRAVIE I.

- Rešpektovanie princípu C O P C
- Pripravenosť VLD k občianskej angažovanosti a spolupráci v rámci našej odbornej spoločnosti
- Presadzovanie sociálnej spravodlivosti z hľadiska zdravia komunity vo vzťahu k štátu a medzi komunitami navzájom
- Podpora sociálnej kohézie spoločnosti – kvalita sociálnych vzťahov založená na existencii dôvery, vzájomného uznania záväzkov a rešpektu v komunitách a v širšej

PREVENCIA ZAMERANÁ NA ZDRAVIE II.

Cieľom zdravotníckej výchovy, ako prevencie zameranej na zdravie, je spôsobilosť jednotlivca vytvárať zdravé sociálne väzby v rámci rodiny, pracovnej a záujmovej komunity ako aj vo voči štátu

(Fair society – healthy lives, Marmot review, february 2010, www.marmotreview.org)

Ďakujem za pozornosť

www.promeda.sk